ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻՋԻՆ

“ՉՕՃՈՒԳԼԱՐԸ ՊԱՆԱ ԿԷԼՄԷՅԷ ՊՐԱԳԸՆ” ՊՈՒԿ· ԺԸ· 16·

ՃԻԼՏ Ը· ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1, 1879 Ն՝· 9

ՊՈՒՉ ՏԷՆԻԶԻ

Իավիչէրատաքի Ա.լի տաղլարը կի~պի պաղը եւ.քսէք տաղլարտա հա~վա ղայէթ սօղուդ օլտուղունտան օ~բալարտան պիւթիւն սէնէ գար ասլա էրիմէզ։ Հէր գըշ եէնիտէն գարլար եաղըպ եաղըն էրիմէտիչինտէն խու~սուսա տէրելէրտե վէ չուգուր եէրլեր~տէ գաթ գաթ եըղըլըրլար։ Չալիչլէ պէօյլէ պէօյիւք եըղընթըլար ղայէթ աղըր օլուրլար, վէ պունլարըն սըգլէ~թի ալթ գաթտաքի գարլարը թաղ~եիպ էտէ էտէ պուղ հալինէ թահվիլ էտէր։ Պու էճելտէն հէվ եւ.քսէք տաղլարտա պալատէքի թաավիրտէ կէօրիւլմիչիւ կիպի պուղ տէնիզլէրի վար ուբը։ Պու պուղ տէնիզլէրի հագ~գընտա պիչինմէյէ չայան պիր քէյ~ֆիյէթ տախի չու ուբը, քի պունլար թէչէքքիւլ էթտիքլէրի վատիլէրտէ գալաճագ եէրտէ, կիւնտէ սէքիզ փար~մագտան եիրմի փարմագա գատար տաղլարըն էթէյինէ տօղրու էնէրլեր։ Պու պուղլար աչաղը տօղրու էնտիքլէ~րի վագըթ ալթլարընտա գալան պէօ~յիւք դայալարը եղերլեր, վէ տաղլար~տան եուվարլանըպ իւզերլերինէ տիւ~չէն գայալարը տախի սիւրիւպ կէօ~թիւրիւրլեր, վէ պիր չօգ սէնելէր սօնկ~րա աշաղքի տէրելէրէ վատըլ օլուպ օ~րատա կիւնէչլին չիտատէթի հէրարէ~թինտէն երիրլեր։

Ատէմլեր պաղէն պու պուղլար իւ~զերինտե եիւրիւրլեր, լաքին պէօյլէ սըրալարտա չօգ սադընմալը ուըրլար, ղիրա պուղլար արասընտա պաղը չաթ~լադլար պուլունուր, վէ եօլճուլար տիդդաթ էթմէտիքլերի թադտիրտէ պէտքի օլ չաթլադլար արասընա տիւ~չերլեր։

ԻԹԱԱԹՍԸԶԼԸՂԸՆ ՆԷԹԻՃԷՍԻ

Քիւչիւք Մարիամ անասը եանընտա պուլունմատըղը վագըթ օնուն թէն~պիհլերինի թուրթմազ իտի։ Սէն տէ պէօյլէ՞ մի եափարսըն։

Անասը Մարիամա Մէվլէվի տերվիչ~լերի կիպի տէվրան տէօնմէյի եատադ էթմիշ իտի։ Պիր ճիւմա էրթէսի կիւ~նիւ էօյլէ վագթը Մարիամ քէնտի տէվկիւլիւ տօսթու օլան Մարթայը կէօրմէյէ կիթտի։ Մարթանըն պապա~սը եէնի պիր ախըր եափարըմըշ իտի։ Պու ախըր էչի պօշ վէ լթէմիզ պիր մահալ օլուպ, գափուտան իչերի տա~խի կիւնէչ վուրտուղունտան քիւչիւք չօճուգլարը օյունա հէվէսլէնտիրէն պիր մահալ իտի։ Ա.րատան պիր աղ վա~գըթ կէչտիքտէ Մարթա Մարիամա, “Պուրատա տէվրան տէօնմէք իչիւն նէ՞ կիւզէլ պիր եէր տիր” տէտի։ Մա~

բիամ անասրնըն թէնպիհինի ունութ֊մամըշ իտի իսէտ, քէնտի քէնտինէ, «Ինամ նէ՞րտէն պիլէճէք տիր» տէյիպ տէվրան տէօնմէյէ պաշլատը։ Իբի դըղլար խայրը վագըթի տէօնտիւքտէն սօնկրա, կեահ այագտա տուրմադա կեահ տօս տօղրու եիւրիւմէյէ պաշ֊լատըլար։ Լաքին մալըմ տուր քի խայրը վագըթի տէվրան տէօնէն պիր քիմնէ պիրտէն պիրէ այագտա տու֊րաճագ օլուրսա, պաշը տէօնէր վէ ա֊յագլարընը եէրտէ թուրթամազ։ Գըղ֊լար սէնտէլէմէյէ վէ ըյդըրարադ կիւլ֊մէյէ պաշլատըլար։ Լաքին Մարիամ սէնտէլէյէ սէնտէլէյէ գափուտան տի֊շարը տիշտիւ։ Տիշտիւիւ եէր պիր գատէմտէն գէյտատ եիւքռէք տէյիլ իտի իսէ տէ, գըզճըղագ պիր թաշ֊թանըն սիվրի քէօշէսի իւզէրինէ եիւղ իւսթիւ տիւշտիւյունտէն պուրնու պըյ֊րըլըր, վէ գանատագա պաշլատը։

Հալկյէ Մարիամըն կիւլմէսի պիր֊տէն պիրէ ֆիղանա թէպէտատիւլ էթ֊տի, գիրա սէֆիլ գըղճըղագըն պուր֊նու վէք աճըյօր իտի։ Մարիամ օլ գատար չօգ աղլատը քի կէօղլէրի տա֊խի պուրնու կիպի գըղատրըպ չիշտի՝ վէ ախշամ իւսթիւ էվէ կէթտիյինտէ հէր քէս քէնտինին աղլամըշ օլտու֊ղունու պիլէճէք տէյիւ տիւշտիւնիւր ի֊տի։ Մարիամ էվէ կէլտիյինտէ անասը պիր չէրթճի իլէ ախշուիթա էթմէք֊տէ օլտուղունատան գըզընըն եիւղիւնէ տիգդատ էթմէմիշ իտի։ Անասը չէրթ֊ճիտէն Մարիամ իլէ գըզդարնատաչը Շուշան իչիւն չապգա սաթըն պէըյօր իտի։ Մարիամ չապդասրնը պաշրնա գօյուպ էրթէսի կիւնիւ քիչիսէյէ կիւթ֊տիյի վագըթի աճէպա նէ՞ պէօյիւք սէ֊ֆա ու սատաէթինէ տույաճագ իտի, լա֊քին պուրնունատաքի հարա օնուն սէֆա ու սատաէթինէ խալել կէթիրիր իտի։

Անասը էվէ կէլիպ Մարիամըն պուր֊նունու սըյրըմըշ կէօտիւքտէ, սէ֊պէպինի սիւալ էթտի։ Մարիամ վա֊լիտէսի քէնտինէ ճէզա վէրիր տէյիւ գօրգուղունատան հալ ու քէյֆիյէթի էթրաֆիյէ նագէլ էթմէյիպ եալընըգ «տիշտիմ» տէտի։ Լաքին Մարի֊ամ հալ ու քէյֆիյէթի օլտուղու կի֊պի նագէլ էթօս իտի պիլէ վալիտէսի֊նին օնա պիր ճէզա վէրէճէյինի զանն էթմէմ, գիրա պուրնունուն սըյրըլ֊մասը Մարիամ իչիւն քեաֆի պիր ճէ֊զա իտի։ Խուսուսա էրթէսի կիւնիւ նէյնի չապգալարը գօնարագ քիչիսէյէ կիւթտիքլէրի վագըթ Շուշանըն եիւ֊գիւնտէ մէսէրրէթ չէօյէլէրի վարլա֊մասը, գագաթ քէնտի պուրնունուն սըյրըմըշ օլուպ չիչմէսի Մարիամ ի֊չիւն վէք պէօյիւք պիր ճէզա իտի։ Պէօյիւք գարնատաչը Ցակոբիկ տախի Մարիամը պուրնունուն չիչինտէն էօ֊թիւրիւ գէվգէնիպ խըբսլանարըը ի֊տի։ Վէլհասըլ, պու վագատա Մարի֊ամ իչիւն չէթին պիր տէրս օլտու ի֊սէ տէ, օնու պիր տահա վալիտէսինէ իթտաաթսըզլըգ էտերէք տէվրանտէօն֊մէք օյունու օյնատագտան ֆէրաղաթ էթտիրտի։

ԳՈՒՄ ՍԱԱԹԸ

Վագթիյլէ զէնկին պիր գատըն քէն֊տի եվինէ կէթիրտիյի պիր տիքիշճի գարըյա իշ վէրիպ պիր սաաթտա պի֊թիրմէսինի թալէպ, վէ օլ իչի միւա֊տէթի մուսայէնէտէ պիթիրտիյի հալ֊տէ զիյատէ իշ վէրէճէյինի օնա վատ էթտի։

Պունուն իւզէրինէ տիքիշճի գարը, «Օ՛, պու իչի պիր սաաթտա պիթիր֊մէք պէնիմ իչիւն պիր չէյ տէյիլ տիր» տէտի։

Զէնկին գատըն, «փէք ալա, իչթէ պուրատա պիր գում սաաթը պրագըպ պէն օտանա կիտէյօրում. պու սաա֊թըն եօգարը թարաֆընտաքի գում աչաղը թարաֆա ագըպ պիթինճէ, սէն տէ իչինի պիթիրիպ պանա կէթիր» տէտիքտէն սօնկրա պրագըպ կիթ֊տի։ Տիքիշճի գարը տիզդաթլէ գում սաաթընա պագատը։ Պու սաաթ տիպ֊ճիքլերի պիր պիրինէ բապթ օլունմուշ վէ պիրինին աղզը աչաղը տօղրու վէ տիկէրինինքի եօգարը տօղրու գօ֊նուլմուշ էքի գատէհ չէքլինտէ ճամ֊տան եափըլմըշ պիր ալէթ օլուպ, հէր պիր գատէհին աղզը լինճէ պիր թախթա իլէ գափանմըշ վէ թէքմիլ ալէթ տէմիր ամուտլեր իչինէ ալըն֊մըշ իտի։

Տիքիշճի գարը եօգարքի գատէհին լինճէ վէ սիյահ գում իլէ տօլու օլ֊տուղունու, վէ պիր ազ տահա տիգ֊դաթլէ պագատգա, գատէհլէրին տիպճէքլէրինին եէքտիկէրիյլէ բապթ օլունատուգլարը եէրտէ ուճագ պիր տէյիք պուլունուպ օլ տէյիքտէն ա֊շաղքի գատէհին իչինէ եավաչ եավաչ գում ագմագտա, վէ գատէհին աղ֊զընըն գափաղը օրթասընատա գում ընընթըսը վէյատա օլմագտա՝ օլտու֊ղունու կէօրտիւ։ Մարիկօ (տիքիշճի գարընըն իտի պու իտի) գում փէք աղզը ագմագտա տըր տէյիւ տիւշ֊տիւնիւպ քէնտի քէնտինէ, «Լյէր հա֊նըմ պու գումուն հէպսինին չու ու֊ճագ տէյիքտէն ագըպ տիւքէնմէսինէ գատար պէքլէյճէք իտէ, տահա չօգ վագթըմ վար տըր։ Պու գումուն հէպ֊սի պիր սաաթտա ագըպ տիւքէնէճէ֊յինէ ինանմամ» տէտի։

Մարիկօ պունու տէյէրէք պօշ օ֊թուրտու, վէ գումուն ագմասրնը սէյր էտեր իտի։ Տիքէճէյի չէյտէն տահա պիր սըրա տիքմէմիշ իտի, վէ սալա տուրմայրպ ագմագտա օլան գումուն եօգարքի գատէհտէ էքսիլմէքտէ վէ աշաղքի գատէհտէ արթմագտա օլ֊տուղունու պիր գաչ տագիգէ սօնկ֊րա կէօրտիւ, տիքիշճինի տիքմէք ֆէյնն իչինէ սինի էլինէ ալըր, ֆագաթ պու սըրատա սաաթը սալըայարագ գումուն ագմասրնը տուրտուրթմագը տիւշ֊նիւպ, սաաթը ալըպ հըշ իլէ սալա֊տը։ Սաաթտաքի գում իսէ, էվվէլքի կիպի ագմագտա իտի։ Մարիկօ օֆթուր֊տուղու եէրտէ եինէ գումուն ագմա֊սրնա պագարըշընատա աչագքի գատէ֊հինի իչինտէ գումու եիվէյի չօղալմըշ կէօրտիւ։

Մարիկօ իչինէսինի էլինտէն պրագ֊մատը իսէ տէ, տիքիշճինի տիքէ֊ճէք եէրտէ պիր խուլեա տէրեա֊սրնա տալարագ, «Զէնկին պիր գա֊տըն օլմագ վէ պու գում սաաթը կի֊պի կիւզել չէյլեր սաթըն ալագիմէք նէ՞ էյի տիր» տէր, վէ էլինտէքի իչէ վէ սօնկրատան հանըմըն քէնտինէ վեր֊մէյի վատ էթմիշ օլտուղու իչլերէ պէ֊տէլ ալաճաղը ագչէլերէ նէյեր սաթըն ալաճաղընը տիւշինինիւր իտի։

Պու խուլեատա իբէն Մարիկօ պիր֊տէն պիրէ սաաթա պագըպ գումուն պէօյիւք փայրնը աչաղքի թարաֆատա կէօրտիւ։ Եօգարքի գատէհին իչինտէ պիր ազ գում գալմըշ իտի, վէ օլ գում տախի ասլա տուրմագսըղընն ագ֊մագտա իտի։ Մարիկօ տիքիշճինի չա֊փուք չափուք տիքմէյէ պաշլատը, լա֊քին գում տահա չափուք ագմագտա կէօրտինիյօր իտի, վէ տիքիշճի գարը իչինի տահա եարը էթմէքսիզին գու֊մուն սօն տանէսի տախի եօգարը թա֊րաֆատան աչաղը ագտը։ 0 սըրատա հանըմ իչերի կիրտի, վէ տիքիշճին տա֊հա եարըսը պիթմէմիշ օլտուղունու կէօրերէք պիր չէհրէ իլէ Մարիկօնուն եիւղիւնէ տօղրու պագատը, լաքին թագիր ու թէքտիրէ տախը պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէյիպ, «Պու իչի պիթի֊րըրսէն, իսթէհչիլին եէրէ կիտէպիլիր֊սին, սէնին իչիւն արթըդ իչիմ եօգ տուր» տէտի։

Մարիկօ վագթընը պօշա կէչիրէրէք տիքիշ տիքմէքլէ ագչէ գազանմագ ֆուրսաթընը զայպ էթմիշ օլտուղու֊նու աննատը։

Գում սաաթը վագթըն նասըլ կէչ֊տիյինի կէօսթէրէն պիր այինէ տիր։ Պիպ հէր նէ իլէ մէչղուլ իսէք, վա֊գըթ տախմա կէչիպ կիտէր։ Գում սաաթընտաքի գումուն ագմասրնը տուրտուրամատըղրն կիպի վագթըն միւրուրինէ տախի տուրտուրամագ֊սըն։

Զօճուգլար, Ալլահ սիզի չալըշմագ իչիւն պու տիւնեայա կէօնտէրմիշտիր, վէ քէնտի խէլասրնըզ իչիւն, պաշ֊գալարըն մէնֆաաթը իչիւն, հէմ Ալ֊լահըն իզզէթ ու ճէլալի իչիւն չալըշ֊մանըզը թալէպ էտեր։ Քէզալիք Ալ֊լահ սիզե իհսան էյլէմիյի վագթըն հէր պիր տագիգէսի իչիւն սիզտէն հիսաապ իսթէյէճէք տիր։ Վագթընըզը պօ֊չա կէչիրմէմէյէ տիգգաթ էտին քի օննկրա մահճուպ վէ խէճիլ օլմայա֊սընըզ։

ԵՐԼՏՐՉԱՐՐՆ ՈՒՉԱԳԼՐՂԸ

Երլարղլար փեք ուֆագ կէօրիւն֊տիւյիւնտէն պէլքի պիր չօճուգ երիմի Թանէսիսի ֆէսիկին իչինէ գօյասիլէ֊ճէյինի զանն էտեր։ Ֆագաթի երլարղ֊լար փեք ուֆագ կէօրիւնիւր իսէ տէ, էօյլէ տէյիլ տիր։ Օնլարըն հէր պիրի պու տիւնեա կիպի պիր տիւնեա օ֊լուպ, չօղու պու տիւնեատան տահա պէօյիւք տիրլեր։

Երլարղլար ուֆագ պիր չիրաղ չէքլին֊տէ կէօրիւլտիւյիւ հալտէ նա՞րլ օլուր քի պէօյլէ պէօյիւք տիւնեալար տըրլար։

Ուֆագ կէօրիւլտիւքլերինին սեպեպի շու տուր քի երլարղլար պիշտէն փեք ուղագ տըրլար։ Ա֌յ երլարղտան տահա պէօյիւք կէօրիւնիւր ամմա պէօյլէ տէ֊յիլ տիր։ Երլարղլարա պագարագ այ եագըն տըր, վէ եագըն օլտուղունատան պէօյիւք կէօրիւնիւր։ Չալ պու քի այ ուֆագլարղընտա ազ երլարղ վար տըր։

Պիր չօճուգ իսկիւտարտա պուլու֊նան քիչիւք պիր եվին եանընտա տուրուպ իսթանպօլտա պէօյիւք պիր դօնաղա պագարսա, դօնագ քիչիւք վէ եվ պէօյիւք զանն էտեր։ Ա֌յ իլէ երլարղլար պէօյլէ տիր։ Պիր ատէմ երլարղլարըն եանընտա պուլունա այը փեք քիչիւք կէօրիւր։ Պիր երլ֊տըղա կիտիպ պու տիւնեայա պագան պիր ատէմ տիւնեայը տախի քիչիւք կէօրիւր, վէ պու տիւնեատան են ու֊ղագ երլարղլարըն պիրիսինտէ տուրան պիր ատէմ կիւնէչի պիլէ փեք ուֆագ պիր նօղթա կիպի կէօրէճէք։

Երլարղլարըն պէօյլէ օլտուղլարը նէ՞տէն պիլինիր։

Կիւնէչին վէ այըն վէ սէյյարէլէրին վէ սապթի երլարղլարըն ուղագլըղընը էօյչմէք իչիւն պիր ուսուլ վար իսէ տէ, չօճուգլարըն ագըլլարը չիմտիլիք պէօյ֊լէ պիր հիսապը էտիմէզ։ Մէքթէպէ կիտիպ լըմի հէյէթի օգուտուչ օլան ատէմ անճագ պուննու անկլայապիլիր։

Լաքին չիմտիլիք չու գատար պէ֊յան էտերիզ քի պէօյլէ եօլճուլուգլար միւֆքին օլապլրտը, պիր ատէմ տէ֊վամ իւգրէ հէր կիւն սէքիզ սապթ֊լըգ եօլ կիտերէք երիմի պիր սէնէտէ այա գատար վէ օն պին պէշ եիւզ սէ֊նէտէ կիւնէչէ գատար կիտէպլիլեր իւ֊տի։ Սապթի երլարղլարըն ուղագլըղը պէօյլէ եօլճուլուգ հիսապը իլէ հիսապ օլունմազ։ Ըշըղ չիհճէք կիպի կիտեր իսէ տէ, պիրէ ուֆագ կէօրիւնէն չու սապթի երլարղլար օլ տէրէճէ ուղագ տըր քի օնլարըն ըշըղը անճագ եիւգ֊լերճէ սէնէլէրտէն սօնկրա կէօղլերի֊միզ եէմիչիր։

Սապահլայըն երքէն եամաղրնտան գալգար գալգմազ կէճէտ Ա.լլահ Թա֊րաքրնտան նախլ օլտուղուն նիմէթ ու ինայէթլէրտէն տօլայը համա ու Թէ֊չէքքիր էտիպ, կերճէք քէնտին վէ կէ֊րէք սապրլեր, խուսուսա փետէրին վէ վալիտէն վէ գարնտաչ վէ գըղգարն֊տաչլարըն իչիւն գալպինին արզուլէ֊րինի Քրիստոսուն նամընտա Ա.լլահա արզ էյլէ։

ԹԻՄՍԱՀ

Պալատէքի Թաավիր Հինտխմէթ֊նտա կանժ նէհրինտէ պուլունան Թիմսահ֊լարտան պիրինին Թաավիրի տիր։

Պու հայվանըն Թաավիրինի կէօր֊մէք քէնտիսինի կէօրմէքտէն տահա էյի սայաճաղընըզը զանն էտերիմ։

Կանժ նէհրինտէ պուլունան Թիմ֊սահլար պաղչէն եիրմի պէշ այագ ու֊զունլուգտա օլուրլար։ Պու հայվան֊լարըն սըրթլարը սերթ վուլլար իլէ էօրթիւլիւ տիւրլեր, վէ Թիւֆէնք դուրչունլարը պու վուլլարը նատիտէն տէլիպ կէչէպիլիրլեր։ Պալատէքի Թաա֊վիրտէ կէօրիւլտիւյիւ իւզրէ, Թիմ֊սահլարըն իրի վէ ուզուն չէնէլերի վէ եիւզ եիրմի Թանէ սերթ վէ քէսքին տիչլերի վար տըր։ Պուրնունուն տէ֊լիքլերի իւսթ չէնէսինին Թա ուճուն֊տա օլտուղունատան, սույա կիրատյի վագըթ նէֆէս ալմագ իչիւն չէնէսի֊նի պիր իքի փարմագ գատար սույուն սաթհրնատան եօգարը ԹուԹարագ եիւ֊ղեր։

Իչթէ Թիմսահլար պէօյլէճէ եիւզէ֊րէք ավլամագ իսթէտիքլերի հայվան֊լար իւզերինէ կիզլիճէ հիւճում է֊տերլեր։ Պիր Թիմսահ ֆուրսաթ պուլ֊տուգտա պիր գօյունու եախօտ պիր ինէյի չէնէլերի իլէ ԹուԹուպ սու֊յա տալար վէ, ավը պօղուլունճա֊յէտէք սու իչինատ ԹուԹար։ Պու հալտէ, եանի աղզընտա պիր գօյուն եախօտ պիր ինէք պուլունտուղու հալտէ, նա՞րլ օլուր քի գարնը սու իլէ տօլմազ։ Թիմսահըն պօղաղընտա գափու գանատլարը կիպի պիր չիֆԹէ վուլ պուլունուպ աղզընտան իչէրիյէ սու ագարգտա օնլարը գափար, վէ պու վճճնլէ Թիմսահըն գարնընա պիր տատլա սու պիլէ կիԹմէզ։ Լաքին Թիմսահ ավընը եուԹմագ իչիւն գա֊րայա չըգմալը տըր։ Թիմսահլար սու֊տա փեք չափուք եիւգերլեր իսէ տէ գարայա չըգտըգլարընտա փեք հան֊Թալ վէ չօփագ օլուրլար, վէ պիր ա֊տէմ իւզերինէ Թիմսահ հիւճում էԹ֊տիյի զէմման չափուճագ պիր Թարա֊ֆա չէքիլմէքլէ օնուն էլինտէն գուր֊Թուլուր, զիրա պու հայվան պօյնու֊նու պիր Թարաֆա էյէմէզ։

ՎագԹիյլէ հինտխմէթանտա գատըն֊լար իլահլարընա խօշ վէ մագպուլ պիր իչ զանն էտերէք քիչիւք չօճուգլա֊րընը Թիմսահլարա ամարլար խոշ։

ՊԷՕՅԻՒՔ ՖՐԷՏԵՐԻՔ

Փրուսիանըն Պէօյիւք Ֆրէտերիք նամ դրալը 1712 սէնէսինտէ Պերլինտէ տիւնեայա կէլմիշ տիր։ Փէտերի օղ֊լունուն մէչհուր պիր ճէնքճի օլմասը֊նը արզու էտիպ, ֆիւնունը հարպիյէ վէ ումուրը ասքերիյէ իչիւն օնուն հէ֊վէսինի վէ չէվգինի արԹըմագ նի֊յէԹիյլէ օնու չօճուգլարտան միւրէք֊քէպ պիր ալայ ասքերէ միրալայ նատպ էԹտի, վէ քէնտի սերայրնտա օնա հէր նէվ էպիհա վէ էտէվլաԹը հար֊պիյէ էօրնէքլերիյլէ տօլու պիր օտա վերտի։ Լաքին կէնճ Ֆրէտերիք վագ֊Թընըն պէօյիւք գրամրնը մուղիգա վէ փէտերինին հազղ էԹմէտիյլ Ֆրանսըզ էտէպիյատԹընը, էա՛նի չիր ու ինչայը Թահսիլ էԹմէյէ սարֆ էտեր իտի։

Պիր կիւն Ֆրէտերիքին մուղիգա խօճասը հիւքմտարըն խըշմ ու զաղա֊պընտան գաչմագ իչիւն պուլունտուղու օտանըն օճաղը իչինէ չէքիլմէյէ մէճ֊պուր օլտու։

Պէօյիւք Ֆրէտերիք հադգընտա պիր չօգ հիքէյէլէր մէրվի տիր, վէ ամի֊տէքի հիքէյէ օնլարտան պիրի տիր։

Պիր կիւն դրալ խատէմէսինտէն պիրի կէլմէք իչիւն չընզըրագ չալտը, վէ խըզմէԹքէար պիր ազ կէճիքտիք֊տէ, դրալ խըզմէԹճինին պուլունտու֊ղու օտանըն գափուտունու աչըպ, օ֊նու ույգուտա կէօրէրէք Թէտճճիւպ էյլէտի։ Դրալ էվվելա խըզմէԹճիյլ ույանտըրմագը տիւչիւնտիւ, լաքին խըզմէԹճինին ճէպինտէն տիւչմիւշ պիր մէքԹուպ կէօրէրէք, օլ մէքԹու֊պու օգուտմագա մէրագ էԹտի, վէ խըզ֊մէԹճի հէնուզ ույգուտա իքէն մէք֊Թուպու օգուտտու։

Իպու մէքԹուպ խըզմէԹճինին վա֊լիտէի Թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ իտի։ Մատչընըն պէօյիւք փայընը վա֊

լիտէսինէ կէօնտէրիպ օնու ազիմ զա֊
րուբէթաէն գուրթարըղը իչիւն վա֊
լիտէսի օղլունա թէչէքքիւր պէյան
էթտիքտաէն սօնկրա օղլունուն Ալլահ
թարաֆընտան պէրէքէթի մախսուսէ֊
յէ նախ օլմասընը տահմա տուա էթ֊
մէքտէ խոչլինի պէյան էթմիշ խոի ։

Գրալ չախուճագ մէքթուպու ալ֊
տրըը եէրե գոյուպ , քէնտի օտասընա
կիրտի վէ օրատան պիր միգտար ագ֊
չէ կէթիրէրէք խըղմէթճիներն ճէպչինէ
գօտուգտան սօնկրա թէչքրար օտա֊
սընա չէքիլտի , վէ չընղըրտաղը էօյլէ
պիր խըղա չալտը քի խըղմէթճի ու֊
յանտը վէ չախուճագ իչէրի սէյիրթ֊
տի ։

Գրալ կէօյա զաղափնաք պիր չէհրե
իլէ « Էյի ույտուտուն , հա » տէտի ։

Սէֆիլ խըղմէթճի նէ տէյէճէյինի
չաշընրաը , վէ հաթթա սերայատան գօ֊
վուլմագ լավիքընտան նայի աղլամա֊
զա պաչլատը ։ Մէնտիլինի չըգարըպ
կէօզ եաչընը սիլմէք իչիւն էյինի ճէ֊
պչինէ սօգատուգտա , իչինտէ ագչէ սա֊
րըլը օյան քեաղրտը չըգարտը , վէ
պու քէրրէ օն գաթի գիյատէ մուզ֊
թարիպ օլարագ տիզ իւսթիւ կէլիպ
պիր չէյ տէմէյէ ճէպարէթի էթմէզ ի֊
տի ։

Գրալ , « Քեաղրտտա նէ՞վար » տէ֊
յիւ սիւալ էթտիքտէ ,

Խըղմէթճի հէօնկիւր հէօնկիւր աղ֊
լայարագ , « Ա՛հ էֆէնտիմ , պէնիմ
հէլաքըմա չալըշան պիր տիւշմէնիմ
օլմայը տըր , պու ագչէնէն ճէպիմէ
նէրէտէն կէլտիյինի հագիգաթէն պիլ֊
մէմ » տէտի ։

Պունուն իւղերինէ ֆրէտէրիք խըղ֊
մէթճիյէ , « Միւթէրիհ վէ միւթէ֊
սէյլի օլ . չօգ տէֆա Ալլահ պիղէ
քէնտի նիմէթլէրինի պիղ ույգուտա
իքէն կէօնտէրիը ։ Պու փարայը սէնին
չէֆգաթլը վէ իամէթլի վալիտէնէ
կէօնտէր , վէ պէնտէն սէլամ նաղըպ
դրալըն հէմ սէնի հէմ վալիտէնի հի֊
մայէ էտէճէյինի քէնտիսինէ պիլ֊
միր » տէտի ։

Խըղմէթճի օլ ագչէյի քէնտի ճէ֊
պինէ դօյանըն քիմ օլտուղունու ան֊
նատը վէ գրալա արզը թէչէքքիւր եօ֊
լունտա նէ տէյէճէյինի վէ եավաշա֊
զընը պիլմէղ խոի ։ Քէզալէք վալի֊
տէսի դրալ թարաֆընտան կէօնտէ֊
րիլէն ագչէյի Ալլահրն պիր աթէյէի
մախսուսէսի տէյիւ գապուլ էթտի ,
զիրա օնուն իթիգատընճա վալիտէյ֊
նինի սէվիպ օնլարա միւթի օլան պիր
վէլէտէն հիւանի հարէքէթի իւզերինէ
գրալըն գալպինի օլ մէպլաղըն իթա֊
սընա հայրէթլէ տօլտուրուպ օնու
թէչվիգ էտէն Ալլահ խոի ։

ՔԻՉՈՒԻՒՔ ՍՏԵՓԱՆ

Սաեվան օն իքի եաշընտա պիր չօ֊
ճուգ օլուպ պիր տիւքքեանտա չալը֊
չըը ։ Օնուն եաշընա կէօրէ պէտէնի
քիչիւք վէ պօյու գըսատ օլտուղուն֊
տան օնուն ուսթատը օնա քիչիւք
Սաեվան տէր ։

Պիր կիւն Սաեվանըն ուսթատը իւչ
տօսթլարը իլէ գօնուշարագ պիր չէգ
քիւքր սէօյլէմէքտէ իքէն , պունլարըն
պիրլէ Սաեվանա , Քիչիւք , սէն հիչ
պիր իշէ եարամայաճագ սրն , » տէտի ։

Սաեվան պիր ազ տիւշինտիւքտէն
սօնկրա , « Իվվէթ , պէն քիչիւք իմ ,
լաքին պունուն իլէ պէրապէր սիղին
տէօրտինիւղիւն տէ եավամատըղը
պիր իշի եավա պիլիրիմ , » տէտի ։

Օնլար , « Եա , սէնին եավապլտիյին
շու իշ նէ՞ տիր , » տէտիլէր ։

Սաեվան « Օ իշի սիղէ սէօյլէմէք
պանա եագըշմազ , » տէտի ։

Օնլար « Զարարը եօգ . սէօյլէ պա֊
գալըմ , նէ օլտուղունու պիլմէք խա֊
թէրիղ , » տէտիլէր ։

Պունուն իւղերինէ Սաեվան փէք
գօրգու իլէ « Պէն ասլա քիւքր սէօյ֊
լէմէմէյի եավապլիրիմ , » տէտի ։

Քիւքր էտէն շու տէօրթ էֆէնտի֊
լէր պու չօճուղունն սէօզիւ իլէ ութան֊
տըլար վէ պիրեր պիրեր գալգըպ տա֊
ղըլտըլար ։

ԹԱՎՈՒՍ ԳՈՒՇՈՒ

Շու թաավիրաէքի Թավուս գուշու֊
նա պագ ։ Զանն էտէրսին քի՝ սիղտէն
հեր պիրինէ , « Կէլ , պէնիմ կիւղել
գույրուղումու կէօր » տէյօր ։ Թավուս
գուշունուն գույրուղու սահիհէն կիւ֊
զել տիր , լաքին պու գուշուն սէպէ֊
պի իֆթիխարը անճագ օնուն գույ֊
րուղու տուր ։ Ալլահ Թարաֆընտան
ագլ ու ֆիքր մէվհիպէյերինէ նախլ
օլան պիր օղլան եախօտ գրղըն քէն֊
տի հիւանիւ իւզերինէ Թավուս գու֊
շու կիպի ղուրուր էթմէսի ագլսըզ֊
լըգ տըր ։

ԹԱՅՐԹԱՀԱՆԷ ՊԻՐ ԱՄԷԼ

Պիր չօգ սէնէլեր էվվել վիճնատա
միլլէթ պաղչէյերինատ քէմանչէ չա֊
լարագ էհալիտէն պիր գաչ փարա աա֊
տագա պէքլէյէն ապքերլիքտէն չըգ֊
մա պիր իխթիյար հեր ագշամ կէօ֊
րիւլիւր խոի ։ Վիճնա սէքճնէսի պու
իխթիյարը չօգ տէֆալար կէօրմիչլեր
խոի , պիր ախշամ պու պիչարէյի կէօ֊
րէնլեր նէ մուսիգասընըն սէսինէ գու֊
լագ վերերէք նէտէ իչինէ փարա ա֊
Թըլմագ իչիւն աղըրլա իխթիյարըն
չապգասընը Թուլթմագտա օլան քէլ֊
պինէ տիգգաթ էտերէք քէնտիսինէ
պիր սատագա վէրմէտիլէր ։

Իխթիյար չօգ եօրղուն , վէ ճէպչին֊
տէ պէչ փարասը պուլունմատըղը ի֊
չիւն չօգ միւքէտտեր օլարագ , եերէ օ֊
Թուրատու վէ իքի ելի լէ եիւզիւնիւ
էօրթէրէք չօճուգ կիպի աղլամազա
պաչլատը ։

Հէման օլ սըրատա պաղչէտէ կէ֊
զինէն պիր զաթ իխթիյարըն սէֆիլ
հալինի կէօրիւպ օնու աճըրտը ։ Պու
զաթըն խաթրընա պիր չէյ կէլտի , վէ
միւսահիպէյհ իխթիյարըն եանընա վա֊
րարագ , « Քէմանչէնի պանա վէր ,
պիր աղ չալաճադըմ » տէտի ։

Պու զաթ քէմանչէյէ էյիճճ տիւղէն
վէրտիքտէն սօնկրա պիր մադամ չալ֊
մադա պաչլատը ։ Միւսահիպէյհ օլ գա֊
տար կիւղել չալտը քի աղ վագըթտան
օնուն պաչընա ազիմ պիր գալապա֊
լըդ Թօփլանտը վէ պիչարե իխթիյար
ապքերին չապգասընա պագըր ագչէ
տէյիլ , անճագ կիւմիւշ ագչէ եաղ֊
մադա պաչլատը ։ Քէմանչէյի չալան
պու զաթ տիւնեատա էն կիւղել քէ֊
մանչէ չալանչարրն պիրինճիսի օլուպ ,
քէնտի մէհարէթինի պիչարե պիր ա֊
տէմէ եարտըմ էթմէք իչիւն գուլ֊
լանտը ։ Պիչարե իխթիյար իսէ չապ֊
գասընա ալթընտան կիւմիւշ ագչէյերի
սայտըգճա պիր չօգ կիւնլեր զարու֊
րէթմէն խէյլաս օլաճաղընը տիւշիւ֊
նիւպ , գալպի մէսէրրէթլէ տօլտու ։

Քէֆթաղը ֆօֆափափէսափ ամէն էշ ղէէր էապրէ֊
լէրէ ընտրէֆ օլտանան ղէվլէրը էտափինէ սէօյլէ։

1 . Սու կիպի գայնայրճը օլտընըն հալտէ , էֆզալ օլմայաճագտըն ։

2 . Ցիսուտըն սէվտիյի չայերտաէ ։

3 . Չէմինաէ ֆիրարի վէ սէրսէրի օլաճագտըն ։

4 . Սէվկիւլիւ հէքիմ ։

5 . Օ վահչի պիր ատէմ օլուպ՝ ա֊
նըն էլի ճիւմլէնին ’ալէյհինաէ , վէ
ճիւմլէնին էլի անըն ’ալէյհինաէ , քէն֊
տիսի տահի ճիւմլէ դարնատաչլարընըն
հուզուրընտա սաքին օլաճագ տըր ։

6 . Եէհուտիներին ճէմիի այինէրի
իլէ մէսէլէյերինէ վագըֆ սրն ։

7 . Սահրա ճէյրանը կիպի սէրի իւլ
հարէքէ ։

8 . Չօգ չէյլեր իչիւն էնտիչէ եահ՝
պիհուզուր օլուրսրն ։

9 . Սէն պանա զիյատէսիյլէ Թաթ֊
լը իտին . սէնին պանա օլան մուհապ֊
պէթին աճայիպ պիր չէյ իտի ։

10 . Օ միլէլ վէ միւլուքրն վէ պէնի
խորայելին հուզուրընտա իտիմի թա֊
չընմագ իչիւն պանա էնթիխապ օլուն֊
մուշ պիր գապ տըր ։

11 . Վէֆաթլարընտա տահի եէք֊
տիկերինատն այրըլմատըլար . գար֊
Թալարտան սէրի , արապանարտան
գուվվէթլի խոիլեր ։

Ա՛ժերիգա միսիոներների չերքեթի Թարաֆընտան

Միւէլլիֆի զաղէթա Ճ. Ք. ԿՐԻՆ

Ֆիլճանճըլար եօգուշու , Ա՛ժերիգան խան

ԻՄԹԱՆՊՕԼ

ՄԱԹՊԱ՛ԱԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ